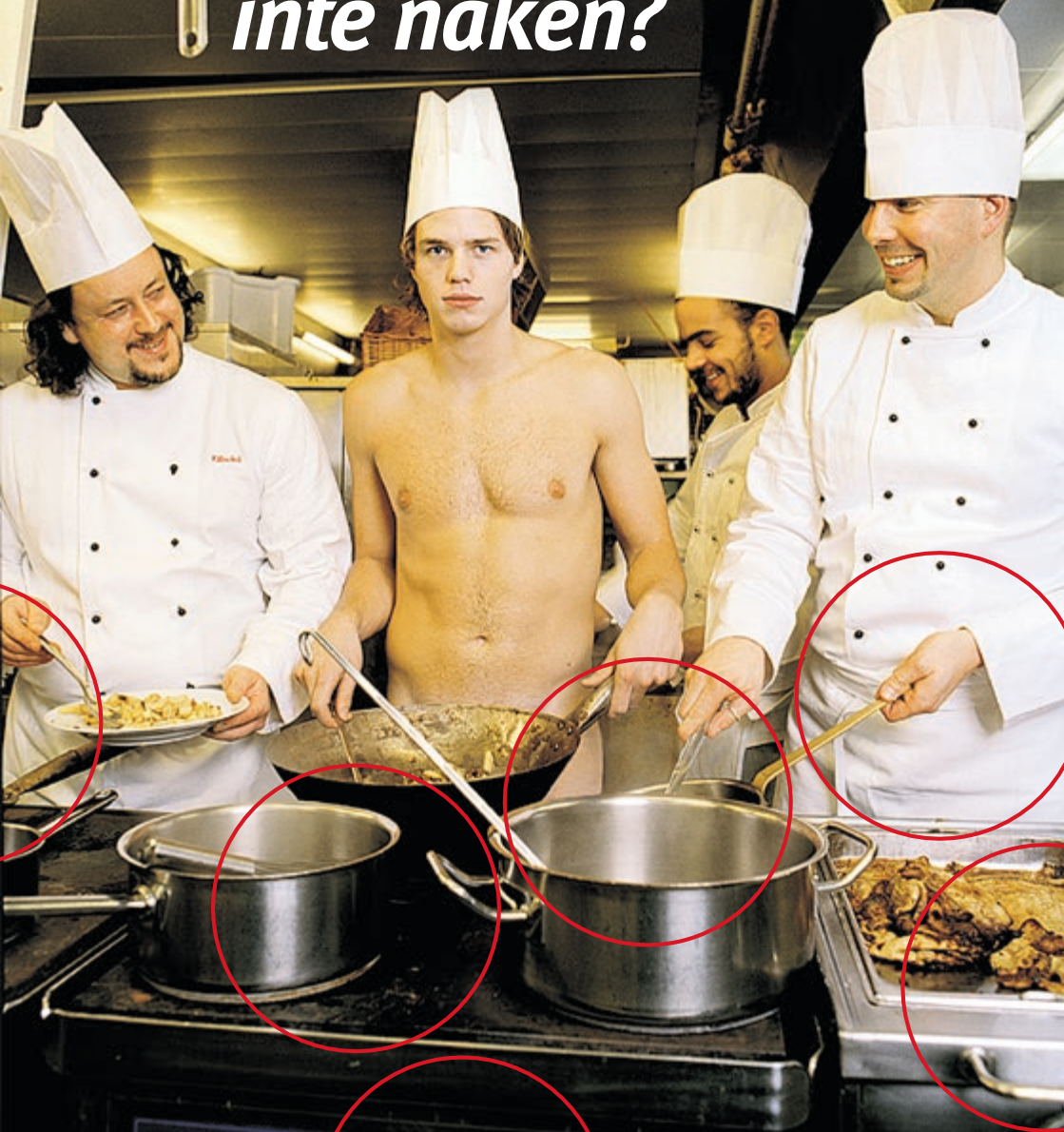

*Du jobbar väl
inte naken?*

Du förlorar på att jobba naken!

En anställning är så mycket mer än jobbet. Jobbet är så mycket mer än bara en lön. Och en lön är så mycket mer än bara pengar i fickan.

LO får årligen in tusentals vittnesmål om människor som råkat illa ut på arbetsmarknaden. Lön som inte kommit, fel i övertidsersättning, provjobb som inte gett lön, olyckor på grund av brist i säkerhetsarbetet. Historierna är många och ofta mycket sorgliga.

Det finns två sätt att skydda sig mot att bli utnyttjad på jobbet. Det första är att vara **medlem i facket** och det andra är att se till så det finns **kollektivavtal på din arbetsplats**.

Som medlem står du aldrig ensam om något händer och med kollektivavtal kan du vara säker på att dina rättigheter på jobbet gäller.

Att jobba på en arbetsplats utan kollektivavtal är som att jobba naken. Vem går till jobbet utan kläder?

© Landsorganisationen i Sverige 2019

Foto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2019

ISBN 978-91-566-3414-7

LO 19.06 2 000

Det fackliga löftet

Det är det här medlemskapet i facket handlar om. Att stå starka tillsammans. Att aldrig sälja sin tid för mindre än vad vi bestämt tillsammans. Vad händer om vi börjar bjuda under varandra?

Tänk dig en gräsmatta som ska klippas. Ägaren till gräsmattan frågar 10 personer om någon av dem kan tänka sig att göra det för 500 kronor. Alla räcker upp handen. Ägaren, som bara behöver en person till att klippa gräsmattan frågar vem som kan tänka sig att göra det för 200 kronor. Fyra personer räcker upp handen. Vem gör det för 50 kronor? En räcker upp handen. Den får uppdraget. För 50 kronor.

Genom att lova varandra att inte ta jobbet billigare än 500 kronor, kommer andra saker att avgöra vem som får uppdraget att klippa gräsmattan. Saker som på riktigt kanske behövs för att göra jobbet. Kunskap och erfarenhet. Det är fortfarande bara en som får jobbet, men den får 500 kronor för att klippa gräsmattan istället för 50. Och tänk så många gräsmattor det finns som ska klippas.

För 50 kronor eller för 500 kronor?

Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin under några omständigheter arbeta för lägre lön eller sämre villkor än det vi nu lovar varandra.

Vi lovar varandra detta i den djupa insikten att om vi håller detta löfte så måste arbetsgivaren uppfylla våra krav!

Svensk arbetsmarknad är unik

I Sverige har vi en unik modell på arbetsmarknaden. Vi har inga statligt bestämda minimilöner som många andra länder har. Löner och villkor på arbetsplatserna bestäms genom förhandlingar mellan fackförbund och arbetsgivare. Det avtal de sluter kallas för kollektivavtal, och båda parter är bundna att följa det under avtalsperioden.

Förhandlingarna kan ibland vara både svåra och hårda. Självklart vill facket att lönerna ska bli så höga som möjligt och villkoren så bra som det bara går för sina medlemmar. Arbetsgivaren å andra sidan vill ju betala så lite som möjligt i lön och kostsamma villkor är de sällan intresserade av. Förhandlingarna kan stranda och då har både fack och arbetsgivare olika vapen att ta till, facket kan varsla om strejk och arbetsgivaren om lock-out. När väl ett kollektivavtal är på plats råder fredsplikt från båda hållen – det vill säga inga strejker eller lock-out. Ett avtal gäller mellan ett och tre år.

Kärnan i kollektivavtalet finns i det fackliga löftet. Men. Det finns ingenting som säger att en arbetsgivare inte kan betala högre lön eller ge bättre villkor till sina anställda än det som står i kollektivavtalet. Kollektivavtal är ett golv att stå på.

Hur skaffar jag kollektivavtal på min arbetsplats?

Det räcker med att det finns en (1) person på arbetsplatsen som är medlem i en fackförening för att rätten att kräva kollektivavtal ska uppfyllas. Bäst är ju så klart om alla är medlemmar, då är vi som allra starkast under den kommande förhandlingen mellan fack och arbetsgivare.

Det finns cirka 670 olika kollektivavtal i Sverige. De är indelade i branscher och vissa är extremt specifika för en viss yrkeskår. Vilket kollektivavtal som ska gälla på din arbetsplats kan du få reda på genom att ringa fackets hjälptelefon. De kan också hjälpa dig att nå rätt person och fackförbund för dina frågor.

Vem kontrollerar att kollektivavtalet följs?

Facket är dess medlemmar. Du och jag. Varken mer eller mindre. Det är din och min uppgift att kontrollera att brott mot kollektivavtalet inte sker. Och sker det är det vår gemensamma skyldighet att se till att det åtgärdas. Till vår hjälp har vi hela den fackliga organisationen med dess kunniga ombudsmän, jurister och experter.

Kollektivalet gäller alla på arbetsplatsen, men det är bara medlemmarna i facket som kan vända sig till facket och få hjälp när arbetsgivaren gjort fel.

I Sverige har vi föreningsfrihet. Det innebär att du har rätt att vara medlem i vilken förening du vill och du behöver aldrig berättas för någon om ditt medlemskap. Din arbetsgivare har inte rätt att fråga vem eller vilka som är med i facket.

Kollektivavtal borde vara en självklarhet på alla svenska arbetsplatser. Det är arbetstagarens bästa vän. Ett kollektivavtal betyder att en får den lön som avtalet bestämt, att skatten betalas in som den ska, att semesterersättning och ersättning för obekvämt arbetstid eller andra tillägg som finns i avtalet betalas ut. Att en är försäkrad på jobbet, både om en själv skulle råka ha sönder något eller om en olycka skulle inträffa. Kollektivavtalet ger också tjänstepension, en extra summa till pensionen, som arbetsgivaren betalar in. Dessutom ger avtalet dig en tryggare arbetsmiljö på olika vis.

För arbetsgivaren innebär kollektivavtalet att samma löner och villkor gäller på samma typer av arbetsplatser. Det är inte med låga löner och dåliga arbetsvillkor konkurrensen mellan företag ska ske, det är med varor, kvalité och kunskap. Om alla företag som verkar på svensk arbetsmarknad hade kollektivavtal för sina anställda skulle inget företag kunna skaffa sig fördelar mot andra genom att ge de anställda sämre löner och villkor.

Genom att skaffa kollektivavtal på din arbetsplats hjälper du dig själv och andra att få ett bättre arbetsliv.

**Trygghet för
vanligt folk**

Den fackliga kampen för att skapa bättre villkor för Sveriges alla arbetare har pågått i över 100 år. Vi kommer aldrig att bli klara, vi kommer aldrig att gå i mål.

Det är framsynt och modernt att vara medlem i facket. Genom ditt medlemskap kan du vara med och påverka de lösningar som måste hittas på alla de nya utmaningar vår arbetsmarknad ständigt ställs inför. Ditt medlemskap ger dig makt att påverka, möjlighet att sitta med vid bordet där besluten fattas. Att välja att stå utanför innebär att du väljer bort rätten att vara med och bestämma över jobbet. Den rätten ger du då bort till någon annan. Glöm inte det.

Tio skäl för kollektivavtal och fackligt medlemskap

1. Du står inte ensam om något händer.
2. Du får mer muskler i dina krav.
3. Du är försäkrad på jobbet.
4. Du får extra pensionspengar.
5. Du får en kontrollerad arbetsmiljö.
6. Du får rätt lön och rätt ersättningar.
7. Du har rätt till hjälp vid omställning.
8. Du har rätt till utbildning.
9. Du bidrar till en sund konkurrens mellan företag.
10. Du stödjer andra i deras kamp om bättre villkor.

Läs mer på www.lo.se

Trygghet för vanligt folk

Elektrikerna

Kommunal.

Livs
LIVSMEDELFÄRETFÖRBUNDET

Musikerförbundet

Svenska
MALAREFÖRBUNDET

PAPPERS

seko

